

Úskalí péče o zraněné dítě v PNP

PhDr. Petr Jaššo, MBA
Dětské polytrauma 2020

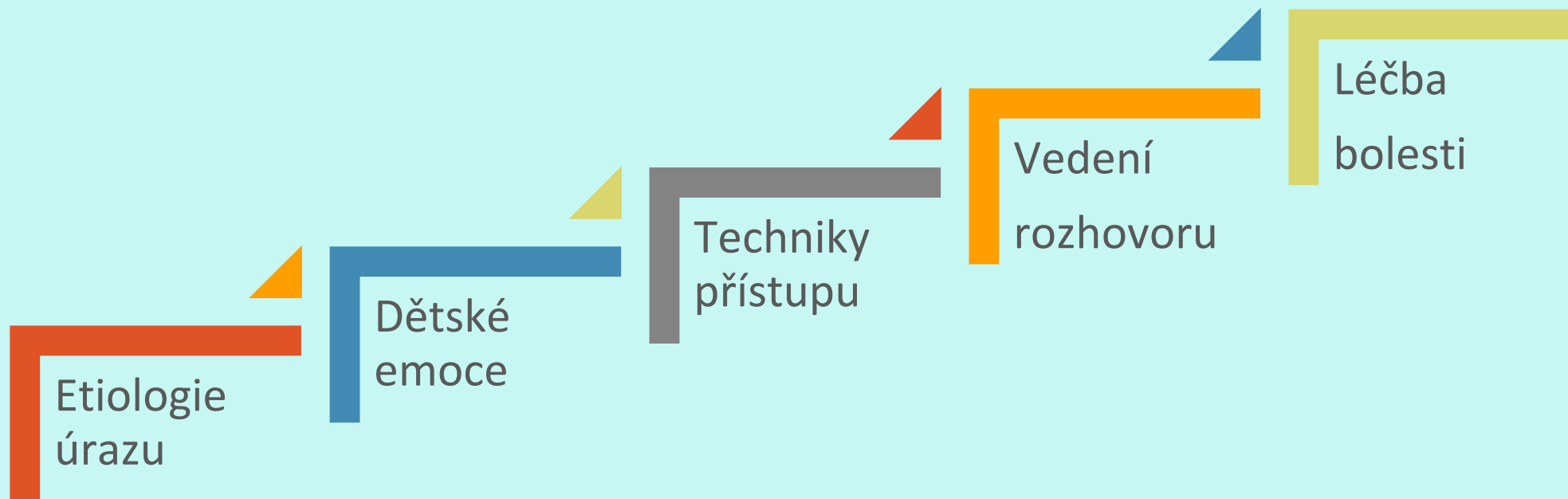

Rodiče jsou ti, kteří mají možnost
ovlivnit vznik úrazu.

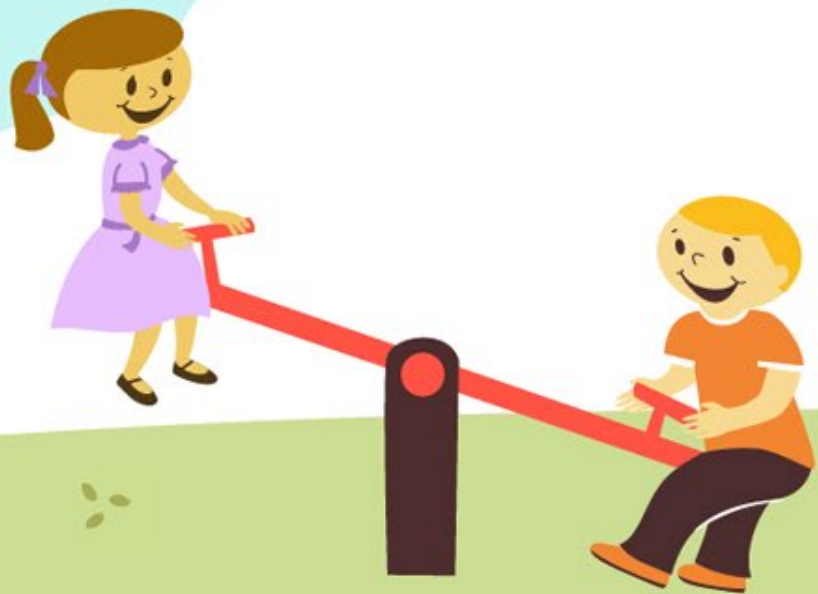
Zdravotníci rozhodují,
zda úraz v dětské duši zůstane
nebo se vyléčí.

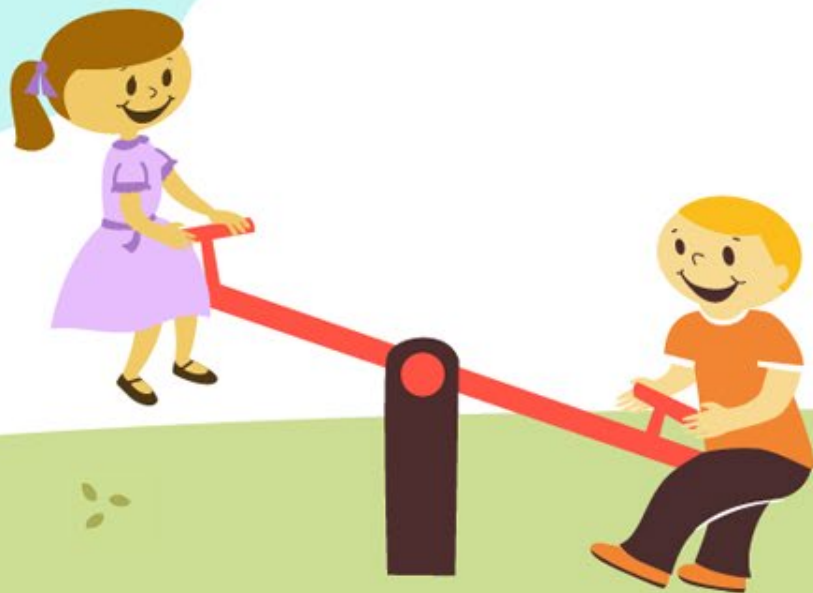
Pravidlo 5 prstů při péči o dětské pacienty

~~Můžeš si za to sám!!!~~

- Na vinně není nedbalost, ale špatný odhad dané situace či zbytečné riziko (neznalost či naopak vyhledávání).
- Nedostatek kompetencí (znalostí, dovedností a postojů) ke zvládnutí běžných rizik života.
- Nedostatečný dohled dospělých.

1 = Strach z neznámé situace

- Ujistění dítěte, že vše nyní bude v pořádku.
- Nechme dítě ventilovat emoce, ptát se, povídat.
- Zdravotník je průvodcem dítěte celým procesem léčby.
- Informace se musí podávat v blocích, postupně, tak, aby byl čas na otázky, které vzniknou.

- K dětem přistupujeme vždy citlivě a klidně - nonverbální vjemy jsou silnější než slova.
- Chválíme za spolupráci, statečnost, odvahu. Chválíme osobní věci, hračku, aj..
- Velmi dobré je představení se jménem a funkcí (jsem lékař, záchranář), „Budu u Tebe celou dobu co pojedeme sanitkou.
- Spolupráce s rodiči.

- Snaha obnovy pocitu jistoty, bezpečí a důvěry, který bývá děsivou zkušeností narušen.
- Odvedení pozornosti dítěte a zaměření ji na jiný cíl. (zpěv, příběh, pohádka)
- Velmi dobře funguje střídavé hlazení hlavy a držení za ruku.

„Pro zdravotníky se jedná v současné době o něco nevšedního, ale při péči o dítě bychom měli aspekty povolání rozložit i do aspektu rodičovství či opatrovnictví.“

- Zkrácení přípravy pomůcek i čekání na minimální dobu.
- Diskrétnost při přípravě pomůcek (nechystáme před zrskem dítěte). Vysvětlení zákroku volíme slovy odpovídajícími věku pacienta.
- Pokud je to možné, diskuze či vedení formou hry.

Předškolní děti

- Dokáží vyjádřit bolest slovy, ale považují jí za jakýsi trest.
- Nedokážou pochopit, že některé vyšetření jim může pomoci.
- Bojí se nemocnice, jehel, samoty, všeho cizího.
- Nemají pojem o čase, na druhé straně se ho snaží získat, aby bolest oddálily.
- U této skupiny dětských pacientů je velmi důležitý pocit autonomie, proto by jsme jim měly dát pocit kontroly a rozhodnutí.

Školní děti

- Logicky uvažují.
- Mají pojem o čase, ale bohatou fantazii. Některé představy jsou velmi děsivé.
- Bývá těžká verbalizace skutečnosti - následují otázky “A proč?” 😊
- Školní děti bývají mnohem samostatnější a nejsou zcela závislí na rodičích.

Dospívající děti

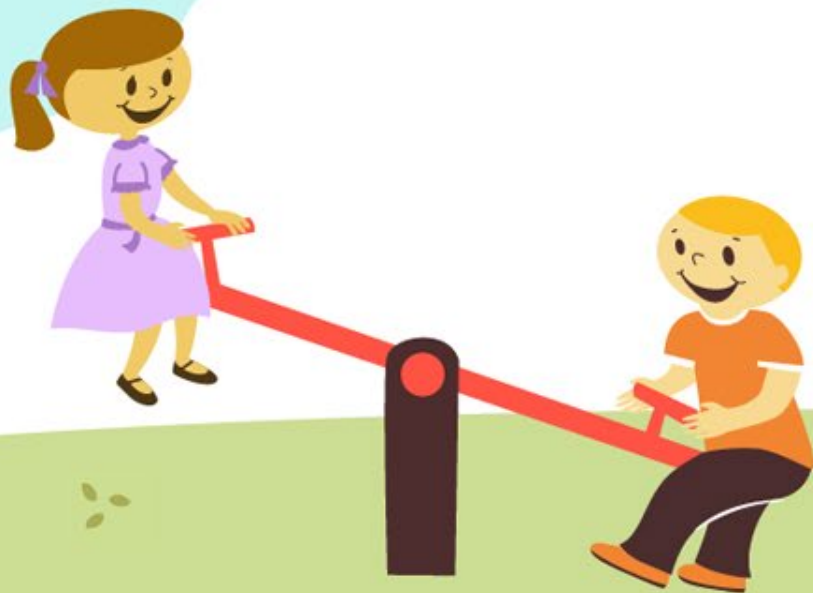
- Potřebují informace, které jsou reálné.
- Vyskytuje se jak extrémní popírání, tak ale zveličování bolesti a somatizace obtíží (tachypnoe, tachykardie, poruchy vědomí).
- Úrazy bývají zastřeny konfabulací – rizika přehlídnutí důležitých příznaků.
- Nutnost spolupráce s rodiči, avšak respektování Zákona o zdravotních službách.

Tlumení bolesti je u dětských úrazů základem!

Zásady přístupu k bolesti u dětí shrnuli např. Baker a Wong do akronymu QUEST:
česky překládáme jako POMÁHEJ:

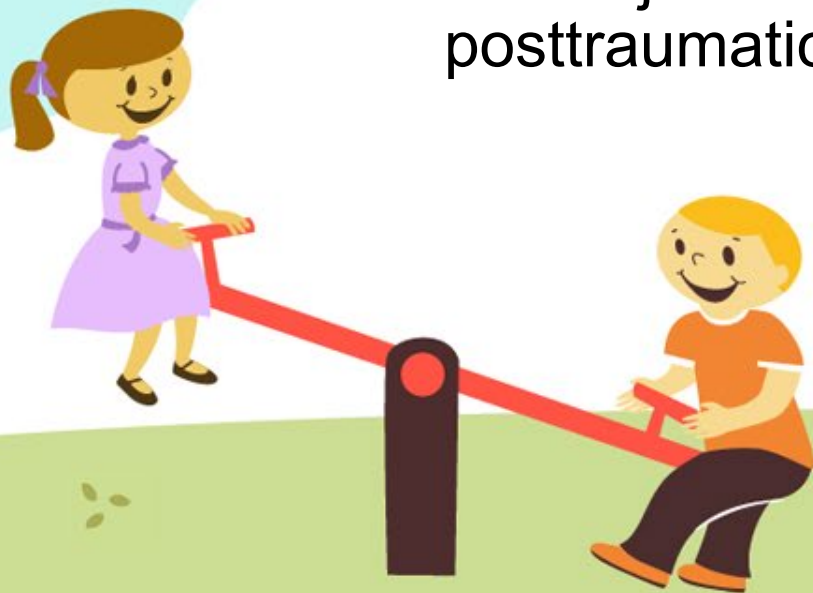
- P – ptej se dítěte na bolest,
- O – ohodnoť bolest dle škály,
- M – měř fyziologické funkce a posuzuj chování,
- A – aktivně zapoj rodiče dítěte,
- H – hledej důvod bolesti,
- E – eliminuj okolní faktory, které zhoršují bolest,
- J – jednej, prováděj účinná opatření proto bolesti.

Tlumení bolesti je u dětských úrazů základem!

Vždy je nutné pamatovat na to, že bolest je subjektivní pocit a jestliže o ní dítě hovoří, tak existuje!

Bolest je současně jeden z hlavních faktorů ovlivňujících vznik posttraumatických poruch v kompenzační fázi úrazu.

Shrnutí

Vlastním klidem uklidňujeme dítě samotné.

Co oči nevidí, to duše nebolí.

Když se dítě ptá, potřebuje jednoduchou a pravdivou odpověď.

Rodič má u zraněného dítěte své místo.

Bolest je pro dítě nepřítelem a pro zdravotníky výzvou.

*Můžete děti vléci temnotou,
ale musíte jim dát světlo.*

Terry Pratchett (1948 – 2015)

Děkuji za pozornost.

PhDr. Petr JAŠŠO, MBA

Zdravotnická záchranná služba Moravskoslezského kraje p.o.

Ostravská univerzita – Lékařská fakulta

730 576 339

petr.jasso@zzsmk.cz